

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Józef
Nazwisko: Boguszewski
Miejsce urodzenia: Cetlin pow. Sierpc
Data urodzenia: 02-12-1916
Imię ojca: Czesław
Imię matki: Janina
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Józef Boguszewski (ur. w grudniu 1916 r.), w latach 1940-1946 żołnierz NOW-AK-ROAK na terenie powiatów Sierpc, Płock i Płońsk, od wiosny 1945 dowódca zbrojnego oddziału Narodowego Zjednoczenia Wojskowego - walczącego z komunistycznymi okupantami w powiatach: Lipno, Mława, Płock, Płońsk, Rypin, Sierpc i Włocławek. Nosił liczne pseudonimy, w tym m.in. „Lew” i „Janusz”. W okresie komunistycznej amnestii 1947 roku nie ujawnił się i działał nadal w niepodległościowej konspiracji. Por. Józef Boguszewski figuruje w aktach i zapisach ewidencyjnych oraz w kartotekach WUBP i MBP/MSW w Warszawie, WUBP w Bydgoszczy i PUBP w Sierpcu z lat 1946-1952. Zapisano w nich między innymi, iż Józef Boguszewski „od stycznia 1945 do czerwca 1950 pełnił funkcję dowódcy bandy zbrojnej podporządkowanej komendzie Okręgu XXIII NZW”. Zapisano, że Józef Boguszewski został „zatrzymany dn. 11 VI 1950 r. przez WUBP Łódź”, następnie (po wielomiesięcznym śledztwie UB) „skazany przez WSR w Warszawie na karę śmierci”. W tzw. kartotece skazanych zapisano, że ten „wyrok wykonano dn. 1 XII 1951 r.”.	Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.	
Józef Boguszewski pseud. „Lew”, „Janusz”, figuruje wraz z kilkunastoma innymi żołnierzami i współpracownikami Ruchu Oporu Armii Krajowej oraz Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach operacyjnych UB z WUBP w Warszawie i m.in. z PUBP Sierpc z lat 1946-1950 zatytułowanych „Boguszewski Józef i inni”. Akta te dotyczą rozpracowania i likwidacji jednego z oddziałów XXIII Okręgu NZW - działającego pod dowództwem por. Józefa Boguszewskiego na terenach pow. sierpeckiego, pow. lipnowskiego, pow. rypińskiego i powiatów okolicznych w latach 1946-1948. Józef Boguszewski był poszukiwany przez kilka jednostek UB i MO od końca września 1948 r., tj. od czasu ujęcia i aresztowania niemal całej komendy XXIII Okręgu NZW.	IPN BU 0207/4821 (14768/III), IPN BU 0203/2351 (34056/II).	

Józef Boguszewski figuruje jako główny oskarżony i skazany wraz z czterema innymi żołnierzami i współpracownikami Ruchu Oporu Armii Krajowej oraz Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w aktach Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z lat 1949-1951. Zapisano w nich między innymi, że te akta dot. "Boguszewski Józef i inni skazani dn. 7.05.1951 r. z art. 86 § 2 KKWP, art. 3 dekretu z dn. 30.10.1944 r. (...) za przynależność do nielegalnej Narodowej Organizacji Wojskowej i Narodowych Sił Zbrojnych, współudział w zamachach na urzędników państwowych i funkcjonariuszy MO na terenie powiatu plockiego, sierpeckiego i lipnowskiego (...), podrabianie dokumentów tożsamości (...)". W dniu 7 maja 1951 Józef Boguszewski został skazany na karę śmierci i przepadek całego mienia na rzecz państwa - także między innymi za dowodzenie "w napadach na posterunki MO i spółdzielnie" na terenie powiatu mławskiego, plockiego, sierpeckiego i rypińskiego i "przechowywanie broni bez zezwolenia".

IPN BU 1064/229 t. 1-3 (Sr. 17/51).

Józef Boguszewski figuruje jako "osadzony" w aktach więziennych - wytworzonych w latach 1950-1951 w kolejnych komunistycznych więzieniach w Warszawie (Więzienie Warszawa I, Więzienie Warszawa III). W tych aktach zapisano między innymi, że Józef Boguszewski został aresztowany dn. 12 czerwca 1950 r. w Łodzi (na mocy decyzji prokuratury wojskowej) i następnie osadzony w więzieniu Warszawa III (na Pradze-Północ). Dnia 1 grudnia 1951 przetransportowano go do więzienia przy ul. Rakowieckiej i po kilku godzinach tam zamordowano. Zapisano: „wyrok wykonano dn. 1 XII 51 r.”.

IPN GK 919/1563 (648/1/10).

Józef Boguszewski pseud. "Popiołek", "Krzywy", "Sęk", „Lew”, "Janusz", figuruje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w wielotomowych aktach KW MO w Warszawie z lat 1978-1981 zatytułowanych "Charakterystyka nr 63". Ta charakterystyka dot. "nielegalnej org. XXIII Okręg NZW" - działającej pod dowództwem por. Stefana Bronarskiego pseud. "Roman" w latach 1945-1948. Te akta, w tym głównie kwestionariusze osobowe kilkuset żołnierzy i współpracowników NZW, zostały opracowane w latach 1978-1981 na podstawie materiałów UB z lat 1940-ch i 1950-ch przez Wydział "C" KW MO w Warszawie. W kwestionariuszu dot. Józefa Boguszewskiego zapisano między innymi, że ww. „od stycznia 1945 r. do czerwca 1950 r. był dowódcą bandy NZW (...)”.

IPN BU 0180/79 t. 2 (Charakterystyka nr 63, p. 66).

Józef Boguszewski pseud. "Józef", „Lew”, "Janusz" występuje wraz ze stu kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Ruchu Oporu Armii Krajowej (ROAK) oraz Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO w Bydgoszczy zatytułowanych "Grupa bojowa >Mściciela<" i w aktach KW MO w Warszawie zatytułowanych "Uzupełnienie (>Mściciel<)". Te akta, w tym m.in. kwestionariusze osobowe żołnierzy i współpracowników ROAK i NZW oraz "karty [ich] czynów", zostały opracowane w latach 1972-1989 (na bazie materiałów UB z lat 1940-ch i 1950-ch) przez Wydział "C" KW MO w Bydgoszczy i przez Wydział "C" KW MO w Warszawie. W kwestionariuszach osobowych dot. Józefa Boguszewskiego zapisano między innymi, że ww. w latach 1946-1948 „w podziemiu zajmował stanowisko oficera łącznikowego Okręgu [tj. komendy Okręgu XXIII NZW]". Ponadto zapisano (w aktach IPN BU 0176/15), że Józef Boguszewski "był dowódcą bandy, a w późniejszym okresie [tj. w roku 1948] wchodził w skład sztabu NZW".

IPN By 011/4 (4/0), IPN BU 0176/15 t. 1-2
(Charakterystyka Nr 8/0).